

**PŘEDSEDKYNĚ
ODBOROVÉHO SVAZU ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE
ČESKÉ REPUBLIKY**

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ

V Praze dne 13. května 2016
Čj. 241/2016

Vážený pane vicepremiére,
Vážený pane ministře,

v pořadu „Máte slovo“ s paní Jílkovou jsme se věnovali mnoha tématům. Vzhledem k tomu, že čas na diskuzi byl velmi krátký a nebylo možné podstatu problému vysvětlit, chtěla bych na zásadní problémy znovu upozornit a to přesto, že jste již mnohokrát ode mne některé informace dostali.

Největším a nejzásadnějším problémem je v současné době nedostatek personálu, zvláště sester a lékařů v nemocnicích. Hlavním důvodem, proč nejsou sestry, není pouze systém vzdělávání, jak neustále popisujete, ale jejich otrocké pracovní podmínky. Jedna sestra na 30 pacientů je běžná realita. Příjem pacienta do nemocnice zabere 30 minut administrativy a 10 minut péče. Extrémní fyzická a psychická přetíženost vyhání sestry z nemocnic. V průběhu minulých dvou měsíců jsme jako vedení odborového svazu objeli všechny kraje a setkali jsme se s předsedy našich odborových organizací téměř ze všech nemocnic. Všude jsme slyšeli stejné informace - je nás v nemocnicích málo, kdo může, utíká. Proto jsme před necelým týdnem spustili dotazníkové šetření, abychom Vás, politiky, zodpovědně seznámili se skutečným stavem. Není to tedy tak, že “sedíme“ v Praze a něco z dálky organizujeme. Naopak, denně jsme v kontaktu se zaměstnanci nemocnic, denně se na nás obrací s problémy, které z nedostatku personálu vyplývají. Extrémní přetížení vyvolává konflikty, roste šikana, mobbing, bossing. Průběžné výsledky dotazníku jsou velmi alarmující. Za pár dnů dotazník vyplnilo skoro 2 500 zdravotníků.

Nejčastěji dotazník vyplňovali:

- zdravotní sestry (71%), dále lékaři (7,2%) a zdravotničtí asistenti (7%);
- ve věku 18 – 35 let (45%) a 36 – 50 let (40%);
- pracující na lůžkách standardní (38%) nebo intenzivní péče (26%);
- z krajských nemocnic (42%), z nemocnic, které řídí MZ ČR (28%) nebo ze zdrav. zařízení soukromého vlastníka (20%);
- z Prahy (17%), z Moravskoslezského kraje (14%) nebo z Jihomoravského kraje (11%).

Personální obsazení, kvalita péče a úspory ve zdravotnictví:

- snížení počtu personálu na svém pracovišti doposud zaznamenalo o 10% respondentů více než vloni a o 22% více než v roce 2014;
- beze změny personálního obsazení je o 12% méně respondentů než v loňském roce a o 21% méně oproti roku 2014 (27%);
- Také letos nejvíce (70%) dotazovaných žádá okamžité navýšení počtu zaměstnanců pro zajištění odpovídající kvalitní péče. V roce 2014 toto požadovala necelá polovina (48%) dotazovaných;
- 73% zdravotníků se obává, že se o své pacienty nemohou starat tak dobře jak by chtěli nebo měli. V porovnání s minulými lety se tyto obavy množí a stále naléhavěji žádají navýšení počtu zaměstnanců.

Pracovní doba:

- přestávku na jídlo a oddech čerpá pravidelně pouze 20% a nepravidelně 38%;
- přestávku nečerpá, ale formálně ji vykazuje už 38% dotazovaných, což je oproti loňskému roku o 5% více a oproti roku 2014 dokonce o 11% více;
- práci přesčas letos vykonává až 83% (nejčastěji 11 – 30 hodin měsíčně) a oproti minulým letům je to nárůst o 18, resp. o 20%;

Změna zaměstnání:

- do zahraničí plánuje odejít 11%, nejčastěji lékaři (25%) a zdravotničtí asistenti (19%); nejčastěji zaměstnanci ve věkové kategorii 18 - 35 let (17%);
- o odchodu z oblasti zdravotnictví přemýšlí 24%, a to cca 31% ze všech sledovaných profesí, s výjimkou fyzioterapeutů a lékařů (těch pouze 8%), avšak v poměrně stejné procent. zastoupení všech věkových skupin (15 – 29%);
- do jiného ZZ v rámci ČR má v plánu odejít 22%, a to 32% lékařů a ošetřovatelů a 21% všeobecných sester, asistentů a sanitářů; nejčastěji v případě, že zaměstnavatelem je soukromý vlastník (30%);
- o změně zaměstnání neuvažuje 42%, nejčastěji fyzioterapeuti (71%), laboranti (58%) a porodní asistentky (55%) a zdravotníci ve věkové kategorii 51 a více let (67%); nejméně zdravotníků ve věkové kategorii 18 - 35 let (31%);
- v příštích letech tedy můžeme očekávat zvýšený odliv zdravotníků všech profesí i věkových kategorií. V roce 2014 chtělo zůstat 69%, v roce 2015 to bylo už jen 55% a letos pouze 42%, přičemž téměř čtvrtina všech dotazovaných v letošním roce uvedla, že chce zdravotnictví opustit úplně.

Odměňování za práci:

- mzda se zvýšila 61% zaměstnancům (o 10% méně než v loňském roce), nejčastěji do 5% (61%);
- stejná situace je i v případě osobního ohodnocení – 61% odpovědělo, že dostává osobní ohodnocení (také o 10% méně než loni); dotazovaní jsou s jeho výší více nespokojeni (o 5%);

Pokud chcete problém nedostatku sester, a nejen jich – z nemocnic utíkají i nezdravotníci, skutečně řešit, není možné pouze zvýšit platy. Je nutné zvýšit také mzdy a na ty v současné době nemáte dosah. Námí navrhovaná změna zákoníku práce, aby všichni zaměstnanci byli odměňováni stejně, stabilizuje jednu třetinu zaměstnanců nemocnic - více než 55 000 lidí.

Mimo sjednocení odměňování je bezpodmínečně nutné, aby se zvýšil počet sester a dalších zdravotníků na odděleních nemocnic. Nové lidi nelze nabrat bez peněz a i proto odbory opakovaně požadují skokově zvýšit platby za státní pojištění a to pro příští rok minimálně o 10 mld. Nemocnice jsou personálně „vybydlené“ – je nutné změnit personální vyhlášku a spolu se změnou dát nemocnicím peníze na nové sestry, ošetřovatelky, sanitáře, laboranty. Stávajícím sestřím nejvíce pomůžete, když se doplní jejich stavy a když se nabere pomocný zdravotnický personál, který může vykonávat některé činnosti, které dnes běžně dělají sestry a to z důvodu, že nikdo další, mimo ně, na oddělení není.

Závěrem si ještě dovoluji reagovat na návrh, že řešením je zavřít část nemocnic a přesunout personál do zbývajících. Tento názor je velmi zavádějící a technokratický. Populace stárne, dožíváme se vyššího věku, pacienti ve stávajících nemocnicích stále déle čekají na plánovanou péči, stále častěji chybí akutní lůžka. Navíc v průběhu uplynulých 10-ti let se počet lůžek každý rok snižoval. Další snížení by přineslo omezení zdravotní péče a to lze jednoznačně dohledat i na základě statistických dat. K záměru rušení nemocnic a jeho koncepci, z dob ministra Hegera, které bylo včera, jako velmi propracované, prezentováno jedním z účastníků diskuze, si neodpustím poznámku. 30 nemocnic, které měly být zrušeny, bylo vybráno zástupci zdravotních pojišťoven a MZ na výjezdním zasedání v hotelu na Macoše, kde bylo o jejich budoucím osudu rozhodnuto v průběhu několika hodin. Systém rušení? Z kola ven půjdou „odbojné“ nemocnice, které zdravotní pojišťovny obtěžují nadměrnými požadavky – tento „systémový“ krok byl omylem uveden v materiálu, který dostali sociální partneři na jednání tripartity.

Vážený pane vicepremiére,
Vážený pane ministře,

Za odbory v současné krizové personální situaci navrhujeme dvě konkrétní zásadní stabilizační opatření:

- sjednotit odměňování zaměstnanců všech lůžkových zdravotnických zařízení, které mají převážnou většinu úhrad z veřejného zdravotního pojištění, pod systém platu
- upravit personální vyhlášku - zvýšit počet zdravotníků ve směnách na počet lůžek (pacientů) a toto nemocnicím finančně kompenzovat.

Věřím, že máte zájem o to, aby zdravotnictví bylo dostupné, kvalitní a bezpečné, jak pro pacienty, tak pro zaměstnance. Nicméně znovu opakuji, že bez financí je tento cíl nereálný.

V úctě

Vážený pan
Ing. Andrej B a b i š
1. místopředseda vlády ČR, ministr financí
Ministerstvo financí ČR
P r a h a

Vážený pan
MUDr. Svatopluk N ě m e č e k, MBA
ministr zdravotnictví
Ministerstvo zdravotnictví ČR
P r a h a

Na vědomí
Vážený pan
Mgr. Bohuslav S o b o t k a
premiér
Úřad vlády ČR
P r a h a

Vážená paní
Michaela J í l k o v á
Česká televize
P r a h a